

ความอ่อนแอกของภาพถ่าย: ความจริงในภาพถ่ายจากยุคพิล์มถึงยุคโซเชียลมีเดีย

วารี ฉัตรอุดมผล¹

บทคัดย่อ

บทความนี้สำรวจข้อถกเถียงและแนวคิดดังเดิมรวมถึงกรณีตัวอย่างที่เกี่ยวข้องกับความจริงในภาพถ่าย เพื่อทบทวนความจำเป็นในการศึกษาถึงความอ่อนแอกในการสื่อสารผ่านสื่อภาพถ่ายปัจจุบัน แนวคิดด้านการสื่อความหมายและความจริงในภาพถ่ายได้รับการกล่าวถึงในแวดวงวิชาการมาอย่างยาวนานดังแต่ยุคเริ่มแรกที่นักวิชาการให้ความสนใจในสื่อภาพถ่าย กระทั้งเมื่อถึงช่วงแห่งการเปลี่ยนผ่านเข้าสู่ยุคօเล็กทรอนิกส์ แนวคิดดังกล่าวจึงได้รับความสนใจอีกรั้งเนื่องด้วยความหวั่นวิตกต่อการมาถึงของเทคโนโลยีดิจิทัลและการหายไปของความจริงแท้ในภาพถ่ายที่เคยได้รับความเชื่อถือ การทบทวนแนวคิดดังเดิมกระตุ้นให้เกิดความสนใจในความจริงที่ถูกแปรรูปได้ง่ายดายขึ้นตามความก้าวหน้าของเทคโนโลยี สร้างให้เกิดข้อถกเถียงและข้อเสนอแนะถึงปัญหาในวงกว้าง คำถามมีอยู่ว่า ยังมีความจำเป็นอยู่หรือไม่ในการกล่าวถึงและทบทวนแนวคิดเดิมเหล่านั้น? ในยุคปัจจุบันที่เราก้าวผ่านข้อถกเถียงและเรียนรู้ถึงข้อจำกัดในการสื่อสารผ่านสื่อภาพถ่ายกันมาแล้ว ในยุคที่เราเข้าใจว่าผู้รับสารในโลกดิจิทัล “รู้ทัน” ถึงความจริงเสี้ยวหนึ่งของภาพถ่าย และ “ไม่รีเดียงสา” พอที่จะหลงเชื่อย่างไรสติต่อภาพที่เห็น ในยุคที่ภาพถ่ายดิจิทัลถูกใช้เป็นสื่อประจำวันจากความนิยมอย่างแพร่หลายในการสื่อสารผ่านโซเชียลเน็ตเวิร์ก ในยุคที่ผู้ผลิตและผู้ส่งสารแปรเปลี่ยนจากช่างภาพอาชีพและคนในอุตสาหกรรมมาเป็นคริเก็ตตามที่สามารถเข้าถึงและให้เลวี่ยนในโลกออนไลน์ การทบทวนแนวคิดดังเดิมพร้อมด้วยกรณีตัวอย่างที่เกิดขึ้น

¹ อาจารย์ประจำกลุ่มวิชาภาษาพยัคฆ์และภาพถ่าย คณบดีวิทยาลัยศิลปศาสตร์และสื่อสารมวลชน มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

ทั้งในยุคพิล์มและในโลกออนไลน์ปัจจุบัน เน้นให้เห็นถึงความอ่อนแอกองภาพถ่าย ในฐานะสื่อที่นำเสนอข้อเท็จจริง และยังสะท้อนถึงปัญหาความอ่อนแอกองการรับรู้ แบบฉบับพลันของผู้สื่อสาร ความอ่อนแอกองทางจริยธรรมของผู้ผลิตและผู้ส่งสารที่ ทวีความสำคัญและต้องการการตอกย้ำ ทั้งนี้เพื่อสร้างความเข้าใจในผลกระทบ ที่สามารถเกิดขึ้นได้อย่างง่ายดายจาก “พลังที่แข็งแรง” และจาก “ความอ่อนแอก” ที่มีความคุ้งกันมากทุกคุณสมบัติในการสื่อสารผ่านภาพถ่าย

Abstract

This article revisits debates, discussions, case studies about the truth in photography. It aims to emphasize the importance of study and reconsideration on the weakness of photographic communication in this digital age. The concept of the photographic truth and communication has long been academically discussed since the early day of photographic study. The emergence of digital image technology had led practitioners and theorists to raise back discussions on this concept. That was because of fear and anxiety about “the loss of the real in photography” that would diminish social belief in photographic representation of reality. This has led many discussions to revisit and reappraise how we have understood photography as “the real”, as well as the notion of its realism. Now that we are in digital age, the age that we have been through many critical discussions, that we have been understood the limitations of photographic communication, that we seemingly know viewers are “not innocent” enough to easily “being fooled” or “misled” by any kind of manipulation, that digital photography and social media are now seamless backbone of our everyday life, that everyone can be sender, distributor, and receiver at once in an online world. “Is it still important

to re-discussed and revisit this old concept?" To answer this, the study shows same mistakes has been repeatedly done many times in every technological age of photography. It is true that the quick digital access to photographs, internet, and social media diminished image manipulation control and the trust in photographs. However, that doesn't mean most people in this tech-age understands the complex relationship of meaning in photography, and are aware much of "the weakness" in communication that comes with the power of photographs. The weakness is now not only in the photographs themselves but also in "us" that create, share, and view in the online world. The power and weakness of photographic representation still demand a lot more understanding and awareness that could hopefully raise the issue of moral and ethical concern.

บทนำ

บทความ “ความอ่อนแอกของการถ่าย: ภาพสะท้อนความจริงในภาพถ่ายจากยุคฟิล์มถึงยุคโซเชียลมีเดีย” เขียนขึ้นจากค่าถามที่ว่า “ในยุคปัจจุบันนี้ เรา yang มีความจำเป็นอยู่หรือไม่ ในการกล่าวถึงและทบทวนแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความสัมพันธ์อันซับซ้อนของภาพถ่ายและความจริง?” เนื้อหาของบทความแบ่งออกเป็น 4 ส่วน ส่วนแรกมีเป้าหมายเพื่อทบทวนความเข้าใจในความสำคัญและความสัมพันธ์อันซับซ้อนของ “ความจริงในภาพถ่าย” ซึ่งนักวิชาการต่างๆ ได้เดิมและวิจัยกันว่าได้จับสิ่งลงแล้วในยุคดิจิทัล โดยนำเสนอผ่านการสำรวจแนวคิดและข้อถกเถียงเชิงวิชาการเกี่ยวข้องกับความจริงในภาพถ่ายที่เคยเกิดขึ้นในช่วงเวลาซึ่งเทคโนโลยีดิจิทัลเริ่มพัฒนาจนเข้ามามีบทบาทอย่างมากต่อภาพถ่าย บทความส่วนที่สองมีเป้าหมายเพื่อตอกย้ำ/ยืนยันใน “ความแข็งแรงและอ่อนแอก” ทางการสื่อสารของภาพถ่ายซึ่งก่อให้เกิดปัญหาอยู่เสมอในทุกยุคของเทคโนโลยี โดยนำเสนอผ่านการศึกษากรณีตัวอย่าง ซึ่งคัดเลือกจากกรอบแนวคิดในการ